

Simenon va escriure directament a màquina *El gat*, novel·la que inaugura la sèrie que Quaderns Crema dedicarà a l'autor, a partir del mes d'octubre.

EL TEMPS

Nova 'operació Simenon'

Simenon tornarà amb regularitat al mercat català gràcies a Quaderns Crema, si el lector respon favorablement a l'oferta. Els dos primers títols seran 'El gat' i 'El gos groc'.

Després d'Edicions 62 i d'Àrea-Columna, Quaderns Crema es proposa de posar Simenon a l'abast del lector català, amb una certa regularitat. Un títol nou –*El gat*– i un de ja publicat –*El gos groc*–, però amb una nova traducció, encetaran la nova *operació Simenon*, a partir del mes vinent.

De la resposta del lector als dos primers volums dependrà, en gran part, el futur del projecte i –en cas que sigui viable durant força temps– la periodicitat. Com se sap, fins i tot en castellà les editorials han fet figa a l'hora d'imposar l'autor amb un ritme intens i constant, al llarg d'un període de temps ampli, tant pel que fa a les novel·les protagonitzades per l'inspector Maigret com a les altres,

i per això l'escriptor ha anat saltant d'editorial en editorial. A diferència de França, on no passa ni un mes que no es reediti algun dels títols de l'autor belga.

Simenon és, a tot el món francòfon, un autor popular, de prestigi i de culte, que ha generat moltes biografies i estudis. La consagració definitiva li va arribar el 2003, arran del seu centenari.

Aquell any, l'editorial Gallimard li va obrir les portes de la "Bibliothèque de la Pléiade", destinada als clàssics. Hi van quedar consagrades 21 novel·les de les 192 que va escriure. Un tercer volum, amb obra autobiogràfica i de ficció, va aparèixer el 2009.

El gat, inèdita en català, és una de les escollides a la primera tria feta per la

Pléiade. Publicada el febrer del 1967, va ser escrita per Simenon entre el 29 de setembre i el 5 d'octubre de l'any anterior, a la seva casa suïssa de la vila d'Épalinges.

És de les poques novel·les considerades importants de l'autor que va ser escrita directament a màquina, sense passar abans per la redacció manual. L'escriptor volia un relat precís i eixut, despulat de tot artifici literari. Volia evitar l'elegància de l'estil i les imatges poc o molt poètiques. I la manera d'aconseguir-ho era "crear-lo" des de la màquina, i no pas amb l'estilogràfica i el llapis, que –a parer seu– afavorien l'expansió lírica.

Calia reproduir, amb tota la cruïsa i tota la fredor, l'angoixant tensió que s'esdevé en la parella protagonista. Són un home i una dona de més de setanta anys, sense cap més interès a la vida que martiritzar l'altre, ni cap vida social. L'odi els manté alerta, vius –es podria dir–, i, paradoxalment, els ajuda a respirar, malgrat l'ambient asfixiant que ells mateixos han volgut crear.

La novel·la té una base real clara. Simenon va ser testimoni d'un matrimoni que es comportava d'una manera similar: el format per la seva mare, Henriette Simenon, i el seu segon marit, Joseph André, que van acabar vivint amb la por de morir emmetzinats l'un per l'altre, i sense parlar-se, comunicant-se només amb notes, com passa a la novel·la.

A més, el personatge de la muller coincideix amb la imatge que Simenon ha projectat de la seva mare en les obres autobiogràfiques.

Un altre tret comú entre la parella de la novel·la i el segon matrimoni de la seva mare és la distància social i cultural entre marit i muller. Ella prové de la burgesia, i té gustos refinats, i ell és un obrer que ha prosperat econòmicament.

La crítica ha valorat d'*El gat* el retrat que l'autor fa de la vellesa, no tan sols de la degradació física, sinó de la lenta i irreversible pèrdua del gust per la vida.

La novel·la va ser adaptada al cinema el 1971, amb direcció de Pierre Granier-Deferre. Els actors escollits van ser Jean Gabin –que aquí, evidentment, deixava de banda el personatge de Maigret– i Simone Signoret.

El segon títol escollit per Quaderns Crema, *El gos groc*, de la sèrie Maigret, va ser el primer Simenon adaptat al cinema. El relat es publica el 1931 i l'adaptació cinematogràfica, dirigida per Jean Tarride i protagonitzada per Abel Tarride, s'estrena l'any següent, poc després del segon relat que els productors de cinema van comprar-li, *La nuit du carrefour*, dirigida per Jean Renoir i interpretada per Pierre Renoir. Era un altre Maigret, també. Tot dos films van ser un fracàs comercial.

Simenon en va donar la culpa als productors. A la novel·la *Maigret et son mort* (1948), el cap d'una banda de criminals és un productor de cinema. Però, en el cas de *Le chien jaune*, en va criticar també l'elecció de l'actor protagonista, Abel Tarride, pare del director. "Era destinat a fer riure més que no a representar la policia judicial", declarà Simenon.

'El gos groc'. L'edició original moderna de *Le chien jaune* compta amb una presentació de l'escriptor Marcel Aymé, que hi retrata Maigret a la perfecció. Per a l'inspector, diu, la recerca criminal és primer de tot la d'una veritat humana que cal sentir abans per a comprendre-la. Per tant, cal separar durant la investigació tot allò que pot destorbar una experiència sensible.

"Maigret –escriu el prologuista– posseeix justament aquesta forma de sensibilitat, doblada d'una mena de plasticitat, que li permet de sentir els éssers, entrar en la pell d'un personatge i viure una mica la vida del sospitós, ni que sigui fugisserament,

Coberta de l'actual edició de butxaca de *Le chien jaune* (Pocket).

el temps de copsar una veritat que les més raonades deduccions no haurien sabut trobar."

El gos groc és un dels dotze Simenon de La Cua de Palla, d'Edicions 62. Va publicar-se el 1967 en traducció de Maria Aurèlia Capmany. La nova versió de Quaderns Crema, com en el cas d'*El gat*, serà de Lluís Maria Todó.

La versió de Maria Aurèlia Capmany va ser reeditada diverses vegades per Àrea, segell de Columna, i per Columna mateix. El primer Simenon de La Cua de Palla va ser *La pell d'un home*, traduït per Gabriel Bas el 1964. I el darrer és, curiosament, el darrer de la

col·lecció, *L'Hostal d'Alsàcia* (1970), traduït per Carme Vilaginés.

El segell Àrea va emprendre el 1988 una sèrie dedicada a Simenon amb *Maigret i el vagabund*, traduïda per Claudi Cervelló: va ser el primer Simenon que no publicava Edicions 62.

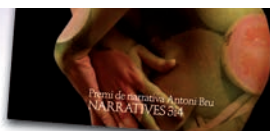
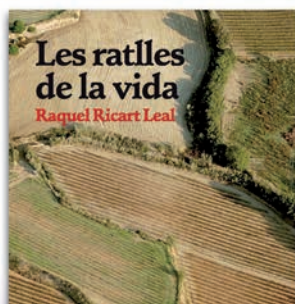
En total, Àrea publica quinze títols en tres anys, a més de reeditar l'any 1989 *El gos groc*, traduïda per Maria Aurèlia Capmany, i un any més tard, *Liberty bar*, també en versió de la mateixa traductora, que havia presentat La Cua de Palla el 1965.

Una altra editorial que va traslladar excepcionalment Simenon al català és Bromera, amb *Maigret i el ministre*, traduïda per Marisa Bolta el 1989 i reeditada el 2002 i el 2003.

Columna incorpora Simenon al seu catàleg l'any 1990, quan recupera un títol d'Àrea: *El boig de Bergerac*, traduïda per Claudi Cervelló. És també a Columna on es reedita la versió capmanyiana d'*El gos groc*, els anys 1994, 1995, 1997 i 2003, i on apareix l'últim títol de Simenon traduït al català, *Les memòries de Maigret*, en versió de Maria Bohigas, publicada el 2004, un brillant i enginyós exercici metaliterari que cal situar al marge de la sèrie Maigret.

Edicions 62 ha recuperat de temps en temps, en diverses col·leccions, alguns dels Simenon de La Cua de Palla, com *La pell d'un home*, *L'home de Londres* i *L'home que mirava passar els trens*. I hi ha incorporat tres títols nous: *El port de les boires* (1972) *El fons de l'ampolla* (2003) i *La neu era bruta* (2003).

Lluís Bonada

LLIBRES D'ESTIU
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com